

Handicaprådet

Byrådssekretariatet og kommunikation

Telefon +45 8915 1515

Sekretær for Handicaprådet

Mikkel Unna-Lindhard

Mikkel.Unna-Lindhard@randers.dk

www.randers.dk

Sendes til: Social og arbejdsmarked

07-03-2023 / 00.22.04-P35-15-22

Handicaprådet har behandlet sagen "Politik for borgere med særlige behov" og har følgende bemærkninger:

Handicaprådet vil gerne indlede sine bemærkninger med at rose det arbejde og de tanker, som er lagt i planen. Rådet glæder sig til at se det konkrete aftryk på Randers Kommunes arbejde med borgere med særligt behov.

Siloer i forvaltningen

Ved læsning af politikken bliver rådet i tvivl om, om politikken er for socialområdet eller en politik for hele forvaltningen.

På side 2 står der: "*politikken er en paraply over kommunens samlede indsats for borgere med særlige behov og indeholder de centrale værdier, udstikker det overordnede formål og beskriver indsatsområderne for målgruppen.*"

Efterfølgende henvises der til, at de konkrete indsatser kan findes i Børnehandicapplanen, Voksenhandicapplanen samt strategi og aftaler for Psykiatri og Udsatteområdet. Hvis politikken er for hele kommunen, bør der også være noget fra omsorg, sundhed, arbejdsmarked og skoleområdet.

FN's verdensmål, FN's Handicapkonvention og Serviceloven nævnes på side 3. Hvis det er en paraply for hele kommunen, og når der f.eks. tales meget om sundhed, burde sundhedsloven, LAB loven og måske love om folkeskolen og de videregående uddannelser også nævnes i den sammenhæng.

Det er meget positivt, at der fokuseres på sammenhæng og helhed på side 4. Rådet kan fint se tråde til de mål, der er i Børnehandicapplanen og Voksenhandicapplanen. Rådet kan dog være i tvivl om, hvorvidt politikken forpligter de andre forvaltninger i forhold til tilbud og samarbejde, eller om det "kun" er noget, som forpligter medarbejderne i socialforvaltningen til, i endnu højere grad, at anvende

oplysningspligten og dermed hjælpe borgerne til hjælp i andre forvaltninger, i regionen, eller hos aktører i civilsamfundet. Det kunne med fordel fremgå tydeligere, hvem politikken forpligter.

Konkrete input til teksten

Side 3 "fokus på inklusion" er et meget væsentligt aspekt, som bør have en meget høj prioritet i de senere nævnte fem indsatsområder.

Side 3 "Borgere med udviklingshæmning"; den moderne betegnelse er "Personer med udviklingshandicap".

Side 4 "Mestring og sammenhæng" Det er efter rådets mening mere konkret, hvis man f.eks. skriver: "Randers Kommune arbejder på, at alle får lige mulighed for at være en del af fællesskabet ..." Alternativt kan man skrive: "Randers Kommune mener, at alle skal have mulighed for at ..."

Den nuværende formulering indikerer, at man tror på noget, der ikke nødvendigvis har bare en lille chance for at blive realitet/virkelighed og siger i hvert fald ikke noget om, at man vil forsøge at gøre noget for at opnå det.

Rådet er glad for at se en definition/beskrivelse af, hvad det betyder, når man som forvaltning/kommune taler om at "mestre eget liv". I den forbindelse kunne man med fordel visse steder udskifte ordet "borgeren" eller "borgerne" med person for netop at gøre det mere personligt. "Borgeren" er, efter rådets mening, et tørt og koldt ord, som på trods af, at vi alle er borgere i Danmark, ofte bruges om personer, der får støtte/hjælp fra det offentlige.

En ændring kunne f.eks. være den første sætning under "Sammenhæng og helhed", som i stedet kunne lyde: "Det har stor betydning, at vi understøtter det hele menneske og dermed, at vi styrker den enkelte persons oplevelse af sammenhæng og helhed i de indsats, kommunen kan tilbyde borgerne." Med den formulering vil man også undgå, at ordet "borger" (inkl. bøjningsformer) vil fremgå 5 gange på 4 linjer.

Side 4, 3. bullet Det bagvedliggende sundhedsbegreb bør ajourføres, så det handler om fokus på de dobbelte KRAM-faktorer: kost, rygning, alkohol og motion OG kompetencer, relationer, accept og mestring.

Side 5, 2. afsnit 1. bullet "Inddrage de primære pårørende og ..." bør erstattes med "Bevare og udbygge inddragelsen af de primære pårørende og ..."

Dette fordi der såvel kan være tale om fortsættelse af en allerede eksisterende indsats som etablering/genetablering af brudte forbindelser - alt afhængig af den konkrete type af social udsathed.

Side 5: Under afsnittet "Randers kommune skaber sammenhæng og mestring ved at støtte op om borgernes fritid" er "kun" nævnt frivillige foreninger, men rådet savner

information om, hvad intentionerne er for de borgere, som ikke kan deltage i de frivillige foreninger, men som befinder sig eksempelvis på botilbud. Hvordan vil man facilitere, at der er gode fællesskaber og fritidsaktiviteter her for dem, der ikke formår at tage ud til foreninger, og som måske også har brug for specialpædagogisk faglighed for at kunne deltage?

Side 5, 3. afsnit, sidste bullet Ordet "kognitive" mangler. Der bør være særligt fokus på inklusion.

Teksten kunne eksempelvis se således ud: "Understøtte at tilbuddene er tilgængelige og inkluderende - også for personer med fysiske, psykiske og kognitive begrænsninger i funktionsevnen."

Side 6 I 8. linje bør ordet "inkluderende" nævnes, så der står "...at skabe inkluderende boligløsninger i nærområdet."

Tilsvarende i bullet 2, 9 linjer længere nede.

Side 6, ny bullet: Rådet foreslår et ekstra punkt i stil med: "Der skal være økonomisk sammenhæng imellem borgenes indkomst situation og udgiften til bolig."

Dette foreslås, da der desværre ses høje boligudgifter i flere tilfælde, og det kan ikke nytte, at boligen koster eksempelvis 80% af ens indkomst. Derfor er det vigtigt, at Randers kommune vil skabe gode boliger, som økonomisk også passer til denne gruppe af borgere.

Side 6 Man kunne med fordel gentage under afsnittet om beskæftigelse og uddannelse, hvad der nævnes på s. 3 om fokusområder i henhold til verdensmålene, nemlig "*at beskæftigelse og uddannelse har en positiv effekt på trivsel*" - det er en meget vigtigt pointe og bør fremhæves her for at skabe sammenhæng mellem fokusområderne, og hvad der rent faktisk menes/gøres.

Side 6, højre side, 4 bullet: Her bør Klapjob-indsatsen nævnes som en samarbejdspar. <https://www.lev.dk/lev-livet/klapjob/>

Ligeledes bør 2018-loven om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap nævnes på s. 6 - eller et andet sted i papiret: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2018/688> Den bør fremhæves som milepæl på linje med Handicapkonventionen og FN's Verdensmål.

Med venlig hilsen

Karina Hjorth
Formand